

שאלות נפוצות

השלכות השינויים ב- WISC-IV^{HEB} על העברת המבחן והפרשנות שלו

העברתי את ה- WISC-IV^{HEB} לתלמיד שקיבל ציון 65 בכל אחד מהאינדקסים אה"מ, אה"ת, אז"ע ואמ"ע, אך ציון הממ"כ שלו היה 57. ציון הממ"כ לא אמור להיות 65?

אנשים רבים סוברים שהתוצאה הזו מנוגדת לאינטואיציה, אך היא נכונה. ראשית, קח בחשבון שהממ"כ משמש להערכת רמת האינטליגנציה האמיתית של התלמיד, ולא תואם לה באופן מושלם.

שנית, קח בחשבון שציוני האינדקס מורכבים מתת מבחנים מועטים יותר משל הטווח המלא של ציוני מנת המשכל, ואינם תואמים באופן מושלם את הממ"כ. במקרה הזה, אם מנת המשכל האמיתית של התלמיד היא 57, ציוני האינדקס שלו יכולים להיות גבוהים מ-57 בהתאם לאפקט של גרסיה לממוצע. בצד האחר של הסקאלה, גם ההיפך נכון. אם ציון הממ"כ של תלמיד הוא 147, יש הסתברות גבוהה שציוני האינדקס שלו יהיו נמוכים מציון הממ"כ.

האפקט הזה יכול להימצא בטבלאות הנורמות של ציונים מורכבים במבחנים רבים להערכת יכולת קוגניטיבית. עם זאת, חוזק האפקט תלוי במספר גורמים: מספר תת המבחנים המרכיבים את הציון המורכב, מרחק ציוני תת המבחנים מהממוצע, והמתאם בין תת מבחנים אלו.

ככל שציון מורכב מתת מבחנים רבים יותר, האפקט גדול יותר. נדיר יותר לקבל ציון שנמצא שתי סטיות תקן מתחת לממוצע בכל אחד מעשרת תת המבחנים המרכיבים את הממ"כ, מאשר בכל אחד משני או שלושת תת המבחנים המרכיבים ציון אינדקס. לכן האפקט בולט יותר בציוני הממ"כ מאשר בכל אחד מארבעת האינדקסים.

ככל שציון רחוק יותר מהממוצע, האפקט גדול יותר. זאת משום שנדיר יותר לקבל ציון שנמצא כשתי סטיות תקן מהממוצע בכל עשרת תת מבחני הגרעין, מאשר לקבל ציון שנמצא סטיית תקן אחת מהממוצע בכל עשרת תת המבחנים.

האפקט הזה בדרך כלל בולט יותר בשתי סטיות תקן מהממוצע מאשר בס"ת אחת. ב- WISC-IV^{HEB} האפקט הנו הגדול ביותר בערך בשתי ס"ת מעל או מתחת לממוצע. מעבר לנקודה זו, ציוני המינימום והמקסימום האפשריים מצמצמים את האפקט.

שמתי לב כי חלק מהילדים מקבלים ציון נמוך יותר בגרסה החדשה לעומת הגרסה הקודמת. מדוע זה קורה?

תוך כדי בניית המבחן, היה צפוי כי יהיו הבדלים בין הגרסאות הקודמות לגרסה החדשה, הן בגלל "אפקט פליו", הן בגלל דיווחים מהשטח כי הגרסאות הקודמות בישראל מגבירות את התוצאות. ה- WISC-IV הוא מבחן חדש, ולמעשה רק כ- 25% מסך כל הפריטים מהגרסאות הקודמות נשארו ללא שינוי כלל, לכן לא ניתן להשוות באופן ישיר בין הגרסאות.

תופעת ה"הנמכה" מוכרת במדינות אחרות. כך למשל יש מאמרים העוסקים בפערים של עד 14 נקודות תקן ב- FSIQ בין הגילאים החופפים (16-17) של ה- WISC-IV וה- WAIS-III בגרסת ה- UK. נמצא ציון גבוה יותר ב- WAIS-III באופן מובהק ב 75% מתת המבחנים. הנתונים התייחסו לקבוצות של תפקוד קוגניטיבי נמוך.

בגרסה האמריקאית, בחלק העליון של הסולמות פותחו מדדים חדשים כדי להבחין טוב יותר בין רמות התפקוד הגבוהות. מתוך המחקר האמריקאי נראה כי הממוצע של המחוננים (GIFTED) "מונמך" ל- 125 ב- FSIQ, ואף פחות מזה בחלק מהאינדקסים.

יש לזכור מה הציונים האלו מייצגים. כל כלי המודד אינטליגנציה בעצם מעריך איפה הנבדק נמצא על רצף של משימות מוגדרות ביחס לנבדקים אחרים בני גילו בהתאם לאוכלוסייה הנדגמת. השאלות הפסיכומטריות, להבדיל מהשאלות הקליניות, מתמקדות בניסיון לדייק בערכים הצפויים בכל המשימות לכל הילדים ולכל הגילאים.

דיוק פסיכומטרי משמעו – האם כאשר ציון גלם מסוים מתורגם לציון תקן, אחוז הילדים מתחת הציון הזה או מעליו יהיה תואם לאחוז שלהם באוכלוסייה. ילד שקיבל ציון תקן 7, למשל, צריך להימצא מעל כ- 16% מחבריו ומתחת לכ- 84% מהם. ילד שקיבל 13 אמור להימצא מעל כ- 75% מחבריו ומתחת לכ- 25%. אלו לא מספרים אבסולוטיים, אלא יחס בתוך רצף.

לעתים קיים בלבול בין משמעות ציוני האינדקס לציוני סולמות. אמנם, ציון 100 של אינדקס או FSIQ שווה לציון 10 של סולם, כי שניהם מייצגים את העובדה ש- 50% מהאוכלוסייה נמצאים מעל הציון ו- 50% מתחתיו, אבל 90 אינו שווה ל- 9 ו- 70 אינו שווה ל- 7 מבחינת המיקום ברצף. אם ילד קיבל בסולם מסוים ציון 7 – שהוא ציון שמצוי סטיית תקן אחת מהמוצע, וציון זה מושווה לציון 70 – שהוא ציון שמצוי שתי סטיות תקן מהמוצע ברמת האינדקס, אז זה נראה בוודאי "מחמיר". עובדה זו נכונה במיוחד כאשר רגילים לראות ציונים של 8 ו- 9 בעבור ילדים שהופנו להתאמות בגרות, למשל. הגיוני שסיכוייו של ילד שהופנה לבדיקה להימצא בטווח הנמוך של הנורמה, גדולים מסיכוייו של ילד שלא הופנה. לכן אין להתפלא כי ילדים המבקשים התאמות, למשל, יקבלו ציונים בטווחים של נורמלי, נמוך ואף גבולי בחלק מהמשימות. כך גם יימצא בטווחים אלו אחוז גבוה יותר של ילדים מתוך האוכלוסייה המופנית, ביחס למה שצפוי לפי רצף הפרצנטילים. כלומר, ייתכן שיותר מ- 16% מהילדים מופנים יקבלו ציון 7 או פחות בסולמות מסוימים. על מנת להבין טוב יותר את היחסים בין הציונים, מומלץ להיעזר בטבלת המרה של ציונים פסיכומטריים.

האינדקסים החדשים מורכבים משניים או שלושה תת מבחנים. האם הם מהימנים כמו ה- VIQ וה- PIQ (מנת משכל מילולית ומנת משכל ביצועית) בגרסאות הקודמות?

כן. למרות שהאינדקסים מכילים פחות תת מבחנים מאשר ה- VIQ וה- PIQ ב- WISC III^{UK}, המהימנות בהם גבוהה כמו ב- VIQ וה- PIQ. זאת בעיקר בשל הסרה של תת מבחנים שהוכחו כפחות מהימנים יחסית לאלו שנותרו ולתת המבחנים בעלי המהימנות הגבוהה שהוספו.

האם זכירת ספרות לאחור הנה משימה טובה יותר לבדיקת זיכרון עובד מאשר זכירת ספרות קדימה?

במשימות זכירת ספרות קדימה וזכירת ספרות לאחור משמשים תפקודים נירוקוגניטיביים שהנם שונים, אך נמצאים בתלות גבוהה ביניהם. בתת המבחן זכירת ספרות קדימה נעשה שימוש בזיכרון אודיטורי קצר-טווח, ואילו זכירת ספרות לאחור בודקת את יכולת הילד לעשות שימוש במידע מילולי שנשמר לזמן קצר. זכירת ספרות קדימה הנה יכולת מקדימה לזכירת ספרות לאחור, אצל ילדים נורמלים. הציונים הנפרדים מאפשרים לבחון להעריך דיסוציאציה אפשרית בין הפונקציות האלו אצל נבדקים בעלי לקויות.

האם אני יכול להחליף את תת המבחנים הנוספים בתת מבחן גרעין?

לפי הנחיות המו"ל תת מבחן רשות מחליף תת מבחן גרעין רק בשני מקרים: אם תת מבחן הגרעין "התקלקל" (נמצא כלא תקף תוך כדי או לאחר ההעברה עצמה), או אם מסיבה קלינית או לוגיסטית הוא לא הועבר כלל. ניתן להחליף מקסימום שני תת מבחנים בסך הכול, כדי לשמור על התוקף של ציון הממ"כ.

מכיוון שיש חמישה תת מבחני רשות אפשריים, האם ניתן להעביר את כל תת מבחני הרשות ולהשתמש בציונים הגבוהים ביותר?

לא. תת מבחני הרשות תוכנו לשמש כתחליף לציונים בתת מבחנים שנמצאו לא תקפים או בעייתיים, בעת חישוב ציון מורכב. כאשר הם ניתנים בנוסף לתת מבחני הגרעין, הם יכולים לספק מידע נוסף על תפקודים קוגניטיביים. עם זאת לא ניתן להחליט, לאחר שהמבחנים ניתנו, באילו תת מבחנים להשתמש בכדי להפיק ציונים מורכבים.

אם נעשה שימוש בתת-מבחן רשות במקום תת-מבחן גרעין מסיבות קליניות, ההחלטה הזו יכולה להיעשות לפני העברת ה- WISC-IV^{HEB}, ולא לאחר שהציונים הופקו. לדוגמה, בוחן שעובד עם ילד בעל לקות מוטורית יכול להחליט לפני העברת המבחן שהוא ייתן את תת המבחן השלמת התמונות

כתחליף לתת המבחן סידור הקוביות. תת מבחני הרשות יעילים גם כאשר הציונים בתוך אינדקס מסוים סותרים זה את זה באופן נרחב. המידע הנוסף מתת מבחן הרשות יכול לסייע בבידוד גורמים שתורמו לתוצאות הסותרות.

האם ה- WISC-IV^{HEB} תוכנן בהתאם למודל ה- CHC¹?

הפיתוח של ה- WISC-IV^{HEB} הושפע באופן מובהק ממחקר עדכני על מודלים נירוקוגניטיביים של עיבוד מידע, ויצירת תת המבחנים החדשים הושפעה באופן שווה ממחקר קליני ונתונים פקטוריאליים. המבנה בעל ארבעת הגורמים של מבחן וכסלר הוכנס לראשונה כאופציה בתוך ה- WISC-III, ולאחר מכן נכלל ב- WAIS-III.

ה- WISC-IV^{HEB} מחזק את מודל ארבעת הגורמים של וכסלר, ומבטל את מעמדו כאופציה. אף על פי כן, תת המבחנים ב- WISC-IV מעריכים מבנים שיכולים להיות מתוארים במונחי ה- CHC, כמו חשיבה זורמת (מט', מ"ח, צ"ש, ה"מ), ידע כמותי (חש'), ידע מגובש (יד', א"מ), זיכרון קצר-טווח (ז"ס, סא"מ, חש'), עיבוד ויזואלי (ה"ת, ס"ק), אחסון ארוך-טווח ושליפה (יד', א"מ), ומהירות עיבוד (ק', א"ס, פס').

מדוע הוסר תת המבחן סידור תמונות?

תת המבחן סידור תמונות הוסר מכמה סיבות. ראשית, נעשו מאמצים להפחית את השפעתם של בונוסים של זמן, היכן שזה אפשרי. הציונים בתת מבחן זה היו תלויים באופן משמעותי בזמן. הסרת תת המבחן ארגון התמונה גם הפחיתה את הזמן הנדרש להעברת ה- WISC-IV^{HEB}. ולבסוף, במונחים של ידידותיות למשתמש, השמטת תת המבחן הזה משמעה – הסרת תת מבחן עם חלקים מרובים שיכולים להיעלם או להיות מועברים בצורה לא עקבית.

מדוע הוסר תת המבחן הרכבת עצמים?

גם תת המבחן הרכבת עצמים הוסר מהגרסה הנוכחית, ממגוון סיבות. ראשית, הושם דגש על הפחתת ההשפעה של בונוסים של זמן. הוצאת משימה זו בוצעה גם בעבור קיצור זמן העברת ה- WISC-IV^{HEB}. בנוסף, כאשר תת מבחן זה הוסר מהמבחן, אינדקס ההיסק התפיסתי (אה"ת) הפך להיות אינדקס שממוקד יותר בהיסק. ולבסוף, במונחים של ידידותיות למשתמש, הסרת תת המבחן הרכבת אובייקטים – משמעה הסרת תת מבחן בעל חלקים רבים, אשר עלולים להיעלם או להיות מועברים בצורה לא עקבית.

מדוע תת המבחן חשבון הפסיק להיות תת מבחן גרעין?

תת המבחן החשבון הפסיק להיות תת מבחן גרעין, בגלל שהתוכן המתמטי שלו עשוי להוות קונפאונד (משתנה מתערב) לתוצאות. בכל אופן, הוא נשאר כתת מבחן בחירה, כי זו משימה מצוינת להערכת זיכרון עובד. יש להעריך זיכרון עובד גם על ידי משימות שיש בהן שימוש בתוכן. עבור ילדים עם כישורי מתמטיקה ההולמים את גילם, תת המבחן חשבון מעריך באופן מצוין זיכרון עובד. עם זאת, התוצאות קשות לפירוש כאשר מדובר בילדים עם כישורים מתמטיים דלים. תת המבחן חשבון הוא משימה בעלת תוקף אקולוגי ניכר, בגלל שמדובר בפעולה שאנשים רבים נדרשים לעשות בחיי היום יום.

מדוע ה- WISC-IV^{HEB} מתחיל בתת המבחן סידור קוביות?

למרות שהשלמת תמונות היה תת המבחן שהועבר תמיד ראשון, הוא אינו תת מבחן גרעין ב- WISC-IV^{HEB}. סידור קוביות נבחר כתת המבחן הראשון, משום שזו משימה מהנה שנותנת לבחן

¹ למידע בנוגע למודל ה- CHC נא עיין בספר "Essential of WISC-IV Assessment", Flanagan & Kaufman, 2004.

הזדמנות נוספת ליצור מערכת יחסים נעימה עם הנבחן. בחירה זו היא בהתאם למהדורה חדשה של מבחן וכסלר אחר, ה- WPPSI-III, שבו סידור הקוביות כתת המבחן הראשון התקבל בחיוב בקרב הבוחנים. כאשר בוחנים ילד בעל מוגבלות מוטורית, הבוחן יכול להחליט להתחיל בתת מבחן אחר במטרה ליצור אווירה נעימה.

מדוע זכירת ספרות עבר להיות אחד מתת המבחנים הראשונים?

במטרה למנוע גורמים מתערבים בין זכירת ספרות לסדרות אותיות-מספרים, תת המבחנים האלו הופרדו מבחינת סדר ההעברה.

מדוע הוספו פריטי תמונה לתת המבחן אוצר מילים?

פריטים אלו הוספו במטרה להוריד את אפקט הרצפה, ולספק דרך להעריך ילדים בתפקוד נמוך מאוד.

העברה וציון – כללי

מדוע חלק מהתגובות של 0 או 1 נק' בתת המבחנים המילוליים אינן מקבלות שאילתא של הבוחן??

בתהליך התקנון של המבחן נקבע ששאילתא של תגובות מסוימות לא מביאה לשום מידע נוסף. אם אתה חש כי לילד ידע נוסף, בהתבסס על השיפוט הקליני שלך, ביצועי הילד בפריטים מקיפים/דומים, ותצפיות נוספות במשך ההעברה, יש לך האפשרות לתת שאילתא. בכל אופן, לתגובות שהן לגמרי מוטעות לא יינתנו שאילתאות. בנוסף, לתגובות שמסומנות ב** במדריך, חובה לתת שאילתא.

מדוע ישנן טבלאות נורמות נפרדות לתת המבחן סידור קוביות עם וללא בונוסים של זמן?

יש אנשי מקצוע הסוברים שחלק מהילדים שמעדיפים דיוק על פני מהירות יכולים לקבל ציון נמוך מכפי המגיע להם בתת המבחן סידור קוביות, בעוד אחרים מאמינים שביצוע מהיר יותר מעיד על יכולת גבוהה יותר. הציון הנפרד נותן לאנשי המקצוע את האפשרות להעריך את ההשערות הללו אצל ילדים בודדים. על אנשי המקצוע להיות מודעים לכך שרוב הילדים במדגם התקנון משיגים ציונים מאוד דומים בסידור קוביות וסידור קוביות ללא בונוס של זמן. בפועל, אפילו הבדל של שתי נקודות נחשב נדיר.

מהו "כלל האצבע" למשמעות קלינית בשכיחות הבסיסית?

באופן כללי, ניתן להשתמש בכלל של 10%. אם אתה מקבל שכיחות בסיסית של פחות מ-10%, עליך לנסח את ההשערות מחדש כדי לאשר או להפריך את המסקנות שלך. בכל אופן, אם יש סיבות רפואיות לצפות לפערים ודאיים, למשל פגיעת ראש טראומתית בעבר, אפילו 15% או יותר יהיו משמעותיים.

איך ניתן לפרש את ההבדל בין תת המבחן מושגים חזותיים לתת המבחן צד שווה?

למרות ששתי המשימות הללו מעריכות המשגה וקטגוריזציה, אופנויות הגירוי והתגובה הן שונות. בתת המבחן צד שווה נעשה שימוש בגירוי מילולי, ונדרשת תגובה מילולית. במושגים חזותיים נעשה שימוש בגירוי ויזואלי, ונדרשת תגובה מוטורית או מילולית. למרות שהביצוע בשתי המשימות כולל תיווך פנימי מילולי, במושגים חזותיים לא נדרש מהנבחן לבטא באופן מילולי את התפיסה

הקטגוריה של. ההבדלים מסייעים לזהות ילדים שיש להם כישורי המשגה טובים, אך הם אינם מיומנים לבטא בבירור את החשיבה שלהם.

מה מידת הגמישות בשלבי העברת המבחן, הצינון וההצגה של הנתונים?

יש מרחב תמרון לבדוק בשלבי ההעברה, הצינון, וההצגה של הנתונים, על מנת לשקף נאמנה את הפרופיל הקוגניטיבי של הילד. להלן הנחיות שתקפות ללא קשר להנמכה או הגבהה, ומטרתן להדגיש מה טווח הפעולה שלנו כאנשי מקצוע החותרים לקבל מידע לטובת הילד או המבוגר. באופן מודע או לא מודע, אנשי המקצוע מווסתים במידה מסוימת את תוצאות המבחן, על מנת לעזור לנבדק כפי שהם רואים את טובתו. יש מצבים שבהם נרצה לראות ציונים מונמכים על מנת לעזור לנבדק לקבל מה שמגיע לו מהביטוח הלאומי, או משירותים המגיעים לו בהתאם לפרופיל התפקודים הקוגניטיביים השונים. יש מצבים אחרים שבהם נרצה לראות הגבהה של התוצאות, כדי שהנבדק יימצא זכאי להיכנס לתכנית למחוננים, למשל. מה טווח המרחב שלנו, מה לגיטימי ומה אסור? להלן כמה הנחיות מלוקטות, הן מהספרות, הן מהמבחנים עצמם, הן מהעשייה בשטח. יש להדגיש כי מטרת הנחיות אלה להדגיש צדדים מסוימים בביצועיו של הנבדק, אך לא לשנות את מהותם.

1- אין לשנות את המספרים עצמם. אסור להחליט להוסיף נקודות של ציוני תקן לפי שיקול דעת או לפי כללים אחרים כל שהם. באותו אופן, אסור להוסיף נקודות גלם כי "מגיע לו". כמו כן אסור להשוות את ציוני הגלם לרצועת הגיל הלא תואם. מותר לבדוק לוחות נורמות שהם מעל או מתחת לגילו של הילד עד מספר חודשים בלבד. ברמת הפריט, אין לחשב תוצאות לפריט שביצעו הסתיים לאחר מגבלת הזמן, או שלא בוצע בהתאם לכללים.

2- לעומת זאת, מותר במהלך המבחן "להקל" או "להחמיר" במתן ניקוד לתשובות שיש ספק לגביהן. ידוע שחלק מניקוד התשובות נתון לשיקול דעתו של הפסיכולוג, ואף אין להן דוגמה במדריך. ברור כי התשובה חייבת להיות בטווח הכללים המוגדרים במדריך.

3- לאחר קביעת התוצאות, בוודאי יש מרחב לגבי צורת הצגת הנתונים. אסור להעלים מידע, אבל מותר להדגיש את המידע הרלוונטי. ה- WISC-IV מאפשר השוואות רבות יותר ממה שהיה ניתן בעבר ("מגביר את הרזולוציה"), ומעשיר את אפשרויות התצוגה. לפעמים האפשרויות הללו עלולות להיות קריטיות.

4- הערה שחשוב לזכור, ויש פסיכולוגים שאינם מקפידים בנושא זה. ציון הנמוך מ-70 אינו מצוין "פיגור". הוא מוגדר כטווח "נמוך מאוד". על מנת לקבוע "פיגור" (MR – MENTAL RETARDATION) יש צורך בהערכה מקבילה המראה כי הילד, או המבוגר, מקבל גם במבחן סטנדרטי של תפקודים הסתגולתיים (ADL, סולמות התפתחותיים של VINELAND או דומיהם) ציונים נמוכים מאוד.

ביצוע בקרב אוכלוסיות קליניות ובעלי צרכים מיוחדים

מדוע מהימנות המבחן נמוכה יותר בקרב ילדים מחוננים וילדים בעלי לקויות למידה, ביחס לילדים ממדגם התקנון?

זהו ממצא עקבי – הגבלת טווח הציונים לקבוצות האלו גורמת לעתים קרובות לתוצאות פחות מהימנות.

האם ישנם פרופילים שאופייניים להפרעות קליניות?

באופן כללי, התשובה היא – לא. בכל אופן, מחקר מתמשך יוכל לזהות מאפיינים של תפקוד קוגניטיבי בקרב הפרעות קליניות ספציפיות. אמנם אין פרופילים ספציפיים לאבחון של הפרעות מסוימות, אך זיכרון עובד ומהירות עיבוד הן יכולות שמעורבות במגוון של הפרעות פסיכו-חינוכיות וניורופסיכולוגיות.

האם ילדים בעלי לקויות למידה מקבלים ציונים נמוכים יותר באינדקסים אז"ע ואמ"ע?

מחקרים שמדווחים במדריך מציעים שילדים עם הפרעת קשב או לקות למידה נוטים לביצועים נמוכים במשימות שמעריכות זיכרון עובד ומהירות עיבוד.

על מנת לאבחן תפקוד קוגניטיבי נמוך מאוד (פיגור וכיוצ"ב), היה נדרש בגרסאות קודמות שציוני ה-VIQ וה-PIQ (מנת משכל מילולית ומנת משכל ביצועית), וציון הממ"כ, יהיו כולם מתחת ל-70. איך ניתן לעשות זאת ב-WISC-IV^{HEB}, שהציונים בו לא מחולקים לפי VIQ ו-PIQ?

ישנה התייחסות במדריך ההעברה והציון של WISC-IV^{HEB} למקרה הזה. וכך נכתב שם: "בקבלת ההחלטות הקליניות ובמצבים אחרים, בהם נעשה בעבר השימוש במונחים מנת משכל מילולית ומנת משכל ביצועית, יש לעשות כעת שימוש במינוח החדש: אינדקס הבנה מילולית ואינדקס היסק תפיסתי".

העברה וציון של תת המבחנים

בתת המבחן סדרות אותיות-מספרים, הנבחן מתבקש לומר קודם את המספרים, ולאחר מכן את האותיות. למה מוענק ציון אם הנבחן אומר קודם את האותיות ואז את המספרים?

יש הבדל בין סידור הקבוצות לפי הסדר, לסידור הפריטים בתוך קבוצה: סידור הקבוצות הנו שיוך של המספרים כקבוצה לפני האותיות כקבוצה, וסידור הפריטים הוא הסידור של המספרים לפי סדר מספרי, והאותיות לפי סדר האלף בית – בלי קשר לאיזו מהקבוצות באה קודם.

ההבדל הזה מתבטא בהבהרה שניתנת, ומתייחס ישירות לאופן הציון של כל ניסיון. אם הילד מציין קודם כל את האות בפריט 1, תינתן לו הבהרה לשנות את סדר הקבוצות. למרות ההבהרה, הילד עדיין מקבל נקודות על תשובתו המקורית, כי התשובה היא אחת משתי תשובות אפשריות נכונות. פריטים 4 ו-5 מנחים את הילד למקם את המספרים או האותיות לפי הסדר. בפריטים אלו, לא יינתנו נקודות אם הילד היה צריך הבהרה, כי שלא כמו בפריט 1, הרצף שהוא אמר בתחילה הוא אינו אחד מתגובות נכונות אפשריות לפריטים אלו.

ניתן לספק הבהרה לילד פעם אחת מבין הפריטים 1, 4 ו-5; לא ניתן לספק לילד הבהרה באחד הפריטים האחרים בתת מבחן זה. בלי קשר לאופן שבו הילד מסדר את קבוצות המספרים והאותיות לפי הסדר, הוא משתמש בזיכרון עובד על מנת לסדר את המספרים ברצף אחד והאותיות ברצף אחר. ניתוח נתונים של מדגם התקנון הראה כי רמת הקושי של המשימה זהה, בין אם המספרים ניתנים בתחילה ובין אם האותיות.

הנבחנים מתבקשים לומר קודם את המספרים, כדי לספק להם דרך קבועה ומובנית לגשת למשימה. זה עוזר במיוחד לילדים קטנים או לילדים שיש להם קושי בארגון העבודה שלהם. זהו אותו אופן ציון ששימש בתת המבחן סדרות אותיות-מספרים ב-WAIS-III^{HEB}.

מהי המשמעות אם הילד מנחש נכונה ברמז הראשון בתת המבחן היסק מילולי?

ילדים נוטים לנחש נכונה בפריטים הקלים יותר, שמופיעים בחצי הראשון של סדרת הפריטים, במיוחד בפריט 9. בפריטים הקשים יותר, שנמצאים בחצי השני של סדרת הפריטים, יש אחוז קטן מאוד של תשובות נכונות שניתנות כבר ברמז הראשון. במטרה לענות תשובה נכונה, אף ברמז הראשון, על הילד להשתמש בחשיבה דדוקטיבית. לכן, כאשר ניתן הרמז הראשון, על הילד לצמצם את התשובות האפשריות לאלו שמתאימות להגדרות החיפוש כפי שהוגדרו ע"י הרמז, ואז ליצור ניחוש מושכל מבין מבחר התשובות האפשריות.

ייתכן שילד אשר מנחש נכונה באופן קבוע כבר ברמז הראשון ביצע לאחרונה את המבחן, או שהתאמנו איתו על התשובות הנכונות.

חלק מהתשובות שאני מקבל בתת המבחן היסק מילולי נראות לי נכונות, אך הן רשומות במדריך כשגויות. לפי מה הוחלט אלו תשובות נכונות ואלו שגויות?

חלק מהתשובות הללו יכולות לקבל ציון של נקודה אחת בסולם ציון של 0, 1 או 2 נקודות. תשובות כאלו יכולות להיות נכונות, או נכונות חלקית, אך אינן משקפות רמה גבוהה של חשיבה מופשטת. בדרך כלל הילדים שנותנים אותן הם בעלי יכולת נמוכה. עם זאת, לא כל התשובות האפשריות כלולות בדוגמאות, והבחן יכול לתת ציון לתשובה שאינה מופיעה, אם הוא קובע שהיא באותה רמת הפשטה כמו בתגובות לדוגמה שניתן עבור ציון.